

KORRALDUS

19.09.2025 nr DM-125020-39

Maavara kaevandamise keskkonnaloa nr KL-521295 andmine Orgita-Haimre maardla Orgita IV dolokivikarjääri mäeeraldisele

1. OTSUS

Tuginedes alljärgnevale ja võttes aluseks maapõueseaduse § 48, keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 41 lg 1 p 4, veeseaduse § 2 lg 2, § 191 lg 1, jäätmeseaduse § 1 lg 4 ja 4¹, § 76 lg 1, haldusmenetluse seaduse § 61 lg 1 ning Märjamaa Vallavolikogu 23.04.2024 otsuse nr 167 ning OÜ ORGITA DOLOMIIDITOOTED taotluse nr T/KL-1021756, otsustan:

1.1. anda OÜ-le ORGITA DOLOMIIDITOOTED keskkonnaluba nr KL-521295 Orgita-Haimre maardla Orgita IV dolokivikarjääri mäeeraldisel kaevandamiseks kehtivusega 30 aastat;

1.2. antavale keskkonnaloale seada kõrvaltingimused:

1.2.1. Teostada kaevudes põhjaveetaseme mõõtmine enne kaevandamise alustamist kahel korral, kevadel või sügisel kõrgvee perioodil ja suvel kuival perioodil, et saada fooni andmed kaevude veetasemete sesoonse kõikumise kohta;

1.2.2. Põhjaveetaseme seiret tuleb teostada järgnevatel kinnistutel: Kaunismäe (katastritunnus 50301:001:0581), Rinksu (katastritunnus 50402:001:0029), Raadiku (katastritunnus 50402:001:0075), Metsatuka (katastritunnus 50402:001:0890), Kesktalu (katastritunnus 50402:001:0061), Jaanuse (katastritunnus 50402:001:0074), Kirsi (katastritunnus 50402:001:0114), Pirni (katastritunnus 50402:001:0116) ja Õuna (katastritunnus 50402:001:0115). Seiret tuleb teostada ainult siis kui kinnistu omanikud seda soovivad ja kaevu konstruktsioon võimaldab veetaset mõõta. Põhjaveetasemete seire tulemuse andmed esitada ühe kuu jooksul Keskkonnaametile ja Märjamaa Vallavalitsusele;

1.2.3. Kui kaevandamise käigus esineb kaebusi vee kättesaadavuse osas kaevudest, tuleb kaevandajal tellida täiendav eksperthinnang, mille raames antakse hinnang, kas kaevude veetaseme muutused on tingitud kaevandamisest. Juhul, kui eksperthinnangust selgub, et kaevandamise tõttu kaevus veetase on langenud nii madalale, et vett on raske kätte saada või kaev jääb kuivaks, tuleb loa omanikul tagada eelnevalt nimetatud kinnistu veevarustus. Eksperthinnang tuleb esitada Keskkonnaametile;

1.2.4. Mürä leviku tõkestamiseks tuleb rajada vähemalt 3-meetrised katendivallid mäeeraldisel eluhoonete poolsetesse osadesse. Pärast katendivallide rajamist tuleb keskkonnaloa omanikul kaevandamistöde alustamisel aktiivse kaevandamistegevuse tingimustes teostada lähima vastuvõtja katastriüksusel mürä mõõtmised. Ülenormatiivsete väärtuste tuvastamisel võtta kasutusele täiendavad meetmed häiringu leevendamiseks. Mõõtmised peavad olema läbi viidud akrediteeritud mõõtja poolt. Mõõtmistulemused tuleb esitada esimesel võimalusel Keskkonnaametile;

1.2.5. Karjäärisisesed teed tuleb planeerida selliselt, et need jääksid eluhoonetest võimalikult

kaugele;

1.2.6. Purustus- ja sorteerimissõlm tohib paikneda vaid mäeeraldise eluhoonetest võimalikult kaugele jäävas osas (karjääri lääneosa, kaugemal kui 300 m ja katendivallide taga/mäeeraldise süvendis);

1.2.7. Kui pärast normatiivsete väärtuste saavutamist esitatakse kaebus müra/peenosaksete suhtes, tuleb keskkonnaloa omanikul aktiivse kaevandamistegevuse tingimustes teostada müra/peenosakeste mõõtmised. Ülenormatiivsete väärtuste tuvastamisel võtta kasutusele täiendavad meetmed häiringu leevendamiseks;

1.2.8. Määrata töö aeg karjääris tööpäevadel (esmaspäevast - reedeni) kell 8.00-17.00. Töö on keelatud riigipühadel. Eriolukordadel, kus töid on vaja teha kauem ja/või nädalavahetustel, tuleb saada selleks Märjamaa Vallavalitsuselt eraldi kirjalik kooskõlastus. Eriolukorra kooskõlastuse saamisel tuleb sellest teavitada piirinaabreid ning teisi kohalikule omavalitsusele soovist teada andnud isikuid;

1.2.9. Karjääri väljaveoteedel tuleb vedude teostamise ajal tagada tolmutõrje karjäärisisestel teedel ja karjäärist kaevandatud materjali väljaveoks kasutataval teel. Põuaperioodil töödelda teid kloriidiga leevendamaks tee tolmamist;

1.2.10. Loastatud alal on lõhketööd keelatud;

1.2.11. Karjääri täitmisel vältida mujalt pinnase sisse toomist, vältimaks võõrliikide sattumist korrastatavale alale;

1.2.12. II kaitsekategooria liigi harivesiliku (*Triturus cristatus*) asurkonna kahjustamise vältimiseks järgida MTÜ Põhjakonn koostatud eksperthinnangus „Taotletava Orgita IV dolokivikarjääri mõju harivesiliku asurkonnale ja mõju leevendusvõimalused“ (DM-125020-7) esitatud tegevuste ajalist ja ruumilist kava arvestades järgmisi tingmusi:

a. eksperthinnangus toodud joonisel 1 esitatud ühenduskoridorid jäävad kaevandamata ja sealne puistu säilitatakse;

b. ajaliselt peab kaevandamine ja korrastamine toimuma nii, et vähemalt esimene korrastatud ala (blokk A) peab olema harivesilikule sobiv ja liigi poolt kasutuses enne (tuvastab kahepaiksete ekspert), kui algab kaevandamise viimane etapp. See tähendab, et Orgita IV karjääri alal peab olema kogu aeg mingi piirkond, mis on liigile sobiv elupaik ja kus on olemas sobivad sigimisveekogud ja puistu (talvitumis- ja toitumisala) ning ühenduskoridorid nende vahel.

c. Väljaveoteed võivad harivesiliku elupaigaosade vahelisi ühenduskoridore läbida vaid 07.02.2024 saadetud joonisel (Orgita IV dolokivikarjäär. Veoteede asukohad, reg DM-125020-12) näidatud kohtades ja laiuses;

d. sigimisveekogude rajamisele kaasatakse kahepaiksete ekspert;

e. korrastamistööde järgselt toimub harivesiliku seire eksperthinnangus kirjeldatud meetodil.

1.3. avalikustada keskkonnaloa andmine ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded.

Käesolev korraldus on keskkonnaloa nr KL-521295 lahutamatu osa. Keskkonnaluba nr KL-521295 on kättesaadav keskkonnaotsuste infosüsteemis <https://kotkas.envir.ee/>.

2. ASJAOLUD

2.1. Keskkonnaloa taotluse läbivaatamine

OU ORGITA DOLOMIIDITOOTED (registrikood 10713994, Kulliaasa, Sulu küla, Märjamaa vald, Rapla maakond; edaspidi ka ettevõtte) esitas Keskkonnaametile keskkonnaloa taotluse

Orgita-Haimre maardla (registrikaart nr 153) maavaravaru plokkide 12, 13 ja 14 aktiivse tarbevaru kaevandamiseks Orgita IV dolokivikarjääri mäeeraldisel. Esmataotlus on registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 05.06.2023 numbriga DM-125020-1, parandatud taotlus 30.11.2023 numbriga DM-125020-6 ning täiendatud ettevõtte 09.02.2024 kirjaga nr DM-125020-12.

Ettevõtte taotleb keskkonnakaitseluba Orgita IV dolokivikarjääris kõrgemargilise ehitusdolokivi, viimistlusdolokivi ja täitedolokivi kaevandamiseks. Orgita IV dolokivikarjääri mäeeraldise maavara on arvele võetud geoloogilises uuringus „Aruanne Orgita-Haimre maardla Orgita VI uuringuruumis tehtud geoloogiliste tööde kohta (varu seisuga 30.06.2022. a)“ (Mäebüroo Nord OÜ, 2022, EGF 9603).

Mäeeraldiselt kaevandada kavandatud kõrgemargilist ehitusdolokivi, viimistlusdolokivi ja täitedolokivi soovib kaevandaja maksimaalselt kasutada viimistluskivide, viimistlusplaatide, looduskivide, müüri- ja plokk-kivide tootmiseks. Kaevandatavat materjali, millest viimistluskive, plaate või looduskivi pole võimalik toota, kasutatakse killustiku tootmiseks. Kaevandaja eesmärk on maksimaalses ulatuses maavaravaru plokkidest 12, 13 ja 14 väljata viimistluseks sobiliku kivimi toodanguks.

Keskkonnaamet palus 26.07.2023 kirjaga nr DM-125020-3 menetluse käigus koostada eksperthinnangu, mis on esitatud 01.12.2023 (registreeritud KOTKAS-s 01.12.2023 numbriga DM-125020-7), lisaks esitati täiendavat infot 11.01.2024 (registreeritud KOTKAS-s 11.01.2024 numbriga DM-125020-10).

Keskkonnaamet kontrollis ettevõtte esitatud taotlusmaterjalide vastavust maapõueseadusele (MaaPS), keskkonnaministri 23.10.2019 määrusele nr 56 „Keskkonnaloa taotlusele esitatavad täpsustavad nõuded ja loa andmise kord ning keskkonnaloa taotluse ja loa andmekoosseis“ ning kas koos taotlusega oli esitatud keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (KeHJS) § 6¹ lõike 1 kohane teave. Esitatud taotlus vastas nõuetele, sisaldades muu hulgas KeHJS § 6¹ lõikes 1 nimetatud teavet.

Taotletav Orgita IV dolokivikarjäär asub Rapla maakonnas Märjamaa vallas Orgita külas riigiomandis olevatel katastriüksustel Paekarjääri (katastritunnus 50402:001:0940) ja Märjamaa metskond 23 (katastritunnus 50201:001:0756) katastriüksustel. Paekarjääri kinnisasja riigivara valitseja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning volitatud asutus Maa- ja Ruumiamet. Märjamaa metskond 23 kinnisasja riigivara valitseja on Kliimaministeerium ning volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus.

Mäeeraldise pindala on 8,73 ha ja mäeeraldise teenindusmaa pindala on 10,34 ha. Kaevandatavaks maavaraks on kõrgemargiline ehitusdolokivi (aktiivne tarbevaru (aT) 100,80 tuh m³, kaevandatav varu 95,40 tuh m³), viimistlusdolokivi (aT 17,80 tuh m³, kaevandatav varu 16,80 tuh m³) ja täitedolokivi (aT 444,50 tuh m³, kaevandatav varu 428,70 tuh m³). Orgita IV dolokivikarjääri keskkonnaloa taotletakse 30 aastaks keskmise aastase kaevandamise mahuga 19 tuh m³. Kaevandatud maa korrastatakse metsamaaks ja II kategooria kaitsealuse liigi Triturus cristatus (harivesilik) elupaigaks.

Orgita IV dolokivikarjäär asub hajaasustusega piirkonnas ning Märjamaa alev asub karjäärist umbes 1,5 km kaugusel edelas. Tallinn-Pärnu-Ikla nr 4 põhimaantee 64 kilomeetripunkt jääb taotletavast karjäärist umbes 0,5 km kaugusele lääne suunda.

Orgita IV dolokivikarjääri mäeeraldis ja teenindusmaa kattub osaliselt Orgita paekarjääri teenindusmaaga ning külgneb Orgita paekarjääri mäeeraldisega. Orgita paekarjääri (keskkonnaloa nr: KMIN-051) keskkonnaloa omanik on OÜ ORGITA DOLOMIIDITOOTED.

Orgita IV dolokivikarjääri teenindusmaa külgneb läänest Orgita-III paekarjääri teenindusmaaga (kaevandaja: Gildemann OÜ, keskkonnaloa nr: KMIN-027). Lõunast külgneb taotletav Orgita IV dolokivikarjääri mäeeraldis ja teenindusmaa Orgita V dolokivikarjääri mäeeraldisega ja teenindusmaaga (kaevandaja: Limestone factories of Estonia OÜ, keskkonnaloa nr: KMIN-108). Idast külgneb taotletav Orgita IV dolokivikarjääri mäeeraldis ja teenindusmaa Orgita II paekarjääri teenindusmaaga (kaevandaja: Limestone OÜ, keskkonnaloa nr: KMIN-040).

Taotletava mäeeraldisega ja teenindusmaa põhjaosast ~0,2 m kaugusele jääb OÜ-le Elektrilevi kuuluv alajaama [objekti nimi: Graniidi: (Märjamaa), väline tunnus: M1090860] ning elektriõhuliini 1-20 kV (objekti nimi: RINGUTA:MRJ, väline tunnus: K4006829) kaitsevöönd. Taotletav mäeeraldis ja teenindusmaa ei kattu OÜ-le Elektrilevi kuuluva alajaama ega elektriõhuliini kaitsevööndiga.

Taotletavast Orgita IV dolokivikarjääri mäeeraldisest jääb lähim elamumaa ~145 m kaugusele kagu suunda (lähiaadress: Kaunismäe, tunnus: 50301:001:0581, sihtotstarve: elamumaa 100%), lähim elamu maatulundusmaa kinnistul ~235 m kaugusele kirde suunda (lähiaadress: Rinksu, tunnus: 50402:001:0029, sihtotstarve: maatulundusmaa 100%) ning ~250 m kaugusele kirde suunda jääb samuti elamumaa (lähiaadress: Metsatuka, tunnus: 50402:001:0890, sihtotstarve: elamumaa 100%). Ülejäänud elamud ning elamumaad jäävad taotletavast mäeeraldisest rohkem kui ~350 m kaugusele.

Taotletav Orgita IV dolokivikarjääri mäeeraldis ning mäeeraldisega teenindusmaa kattub ~8,34 ha ulatuses II kategooria kaitsealuse liigi Triturus cristatus (harivesilik, EELIS: KLO9118075) elupaigaga. Antud II kategooria liigi elupaigaga kattuvad ka olemasolevad Orgita paekarjäär, Orgita II paekarjäär, Orgita-III paekarjäär ja Orgita V dolokivikarjäär. Keskkonnaameti 20.07.2022. a kirja nr 12-1/22/13560-2 kohaselt ei ole kaevandamine II kategooria kaitsealuse liigi elupaigaga kattuv alal välistatud ning kaevandamine plokkide 12, 13 ja 14 alal on võimalik vastavalt seatud tingimustele.

Kaevandamine on antud piirkonnas aktiivselt toimunud ca 20 aastat ning II kategooria kaitsealuse liigi kaitsmisel rakendub mäeeraldisel isendi kaitse. Seega hinnanguliselt ning kaevandaja senisele kogemusele on kaevandamistegevuse ja elupaiga säilimise koostöötamine võimalik. Taotletava Orgita IV dolokivikarjääri ja kaitsealuse liigi elupaiga koostöötamise kohta on koostatud ekspertarvamus „Orgita IV dolokivikarjääri mõju harivesiliku asurkonnale ja mõju leevendusvõimalused“ (MTÜ Põhjakonn).

Natura 2000 võrgustiku alasid, kultuurimälestisi ja muinsuskaitseobjekte taotletava Orgita IV dolokivikarjääri piires ei paikne.

2.2. Keskkonnaloa taotlus on 29.02.2024 avalikustatud ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded. Keskkonnaamet teavitas 29.02.2024 kirjaga nr DM-125020-14 keskkonnaloa taotluse esitamisest ja avatud menetluse algatamisest KeÜS § 46 lõike 1 punktides 1 ja 2 nimetatud isikuid.

Kuni loa andmise või andmisest keeldumise otsuse tegemiseni on igaühel õigus esitada taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid.

Menetluse käigus laekus Keskkonnaametile kiri huvitatud isikutelt (esialgne kiri saadetud 31.03.2024 ja registreeritud KOTKAS-s 01.04.2024 numbriga DM-125020-16, samasisuline kiri kahe lisandunud huvitatud isiku allkirjaga on saadetud 02.04.2024 ja registreeritud KOTKAS-s 02.04.2024 numbriga DM-125020-17). Huvitatud isikud edastasid oma ettepanekud ja arvamused ning andsid teada avaliku arutelu soovist.

Keskkonnaamet edastas huvitatud isikute ettepanekud ja arvamused OÜ ORGITA DOLOMIIDITOOTED 11.04.2024 kirjaga DM-125020-18 ning teavitas avaliku arutelu toimumisest 16.04.2024 kirjaga DM-125020-19. OÜ ORGITA DOLOMIIDITOOTED vastas tõstatatud teemadele oma 25.04.2024 kirjaga (registreeritud KOTKAS-es 25.04.2024 numbriga DM-125020-20).

Avalik arutelu toimus Microsoft Teams-i keskkonnas 29.04 kell 15:00-16:30. Kohal olid kohaliku omavalitsuse, ettevõtte ning Keskkonnaameti esindajad. Samuti osales arutelul piirinaabreid ja teisi huvitatud isikuid. Arutati taotletavat karjääri puudutavatel teemadel, sh kohaliku omavalitsuse seatud tingimusi, hetkeolukorda ning ettevõtte kavatsusi. Keskkonnaamet selgitas menetlusprotsessi ning edasisi samme. Arutelul viibijad leppisid kokku teatavates tingimustes, mille Keskkonnaamet seab loa kõrvaltingimusteks.

Koosolekul lepidi kokku, et Keskkonnaamet täpsustab tingimusi parema kontrollitavuse huvides ning lisatud on koosolekul kokku lepitud lisanduvad punktid. Eraldiseivate punktideni tuleb niisiis lisada järgnevad tingimused:

- Kaebuste esitamisel tuleb keskkonnaloa omanikul aktiivse kaevandamistegevuse tingimustes teostada müra/peenosakeste mõõtmised. Ülenormatiivsete väärtuste tuvastamisel võtta kasutusele täiendavad meetmed häiringu leevendamiseks.
- Loastatud alal on lõhketööd keelatud.

Ettevõtte on küll varasemalt välja toonud (kaasaarvatud koosoleku ajal), et lõhkamisi teha ei plaanita, kuid nõustus tingimuse lisamisega loale meelerahu eesmärgil.

2.3. Kooskõlas MaaPS § 49 lõikega 6 edastas Keskkonnaamet Orgita IV dolokivikarjääri keskkonnaloa taotluse 29.02.2024 kirjaga nr DM-125020-15 Märjamaa Vallavalitsusele arvamuse avaldamiseks, tähtajaga 29.04.2024. Märjamaa Vallavolikogu esitas oma tingimuslikult nõustuva otsuse nr 167 23.04.2024 kirjaga 1-2.1/167 (registreeritud KOTKAS-s

Tingimuseks seati:

1. OÜ-I ORGITA DOLOMIIDITOOTED teostada kaevandamistööde käigus müra mõõtmised. Müra vähendamiseks paigutada töölussõlm (purusti/sõel) lähimate elamumaade piirist ja elamutest kaugemale kui 300 m ning katendivallide taha või mäeeraldise süvendisse.
2. Määrata töö aeg karjääris tööpäevadel kell 8.00-17.00. Eriolukordadel, kus töid on vaja teha kauem ja/või nädalavahetustel, tuleb saada selleks Märjamaa Vallavalitsuselt eraldi kirjalik koostölastus.
3. Karjääri väljaveotedel tuleb vedude teostamise ajal tagada tolmutõrje karjäärisisestel teedel ja karjäärist kaevandatud materjali väljaveoks kasutataval teel.

Keskkonnaamet edastas Märjamaa Vallavolikogu 23.04.2024 otsuse nr 167 ettevõttele arvamuse avaldamiseks 29.04.2024 kirjaga number DM-125020-22. Kuna OÜ ORGITA DOLOMIIDITOOTED sellele määratud aja jooksul ei vastanud, loeb Keskkonnaamet, et ettevõttel ei olnud täiendavaid kommentaare ega vastuväiteid kohaliku omavalitsuse tingimustele ning jätkas menetlust.

2.4. KeÜS § 47 lõige 6 sätestab, et kui sama paragrahvi lõikes 1 nimetatud taotluse menetlusse võtmise teates ei avaldatud keskkonnanaloo taotluse ja selle kohta antava haldusakti eelnõu väljapaneku aega ja kohta või seisukoha ning küsimuste esitamise tähtaega ja adressaati, avaldatakse nende andmetega teade vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 2¹ sätestatud nõuetele viivitamata pärast haldusakti eelnõu valmimist. KeÜS § 47 lõige 2 sätestab, et teate võib jätta kohalikus või maakondlikus ajalehes avaldamata, kui kavandatud tegevusega kaasnev keskkonnahäiring või keskkonnarisk on nii väike, et selle vastu puudub piisav avalik huvi.

Koostölas MaaPS § 1 lõigetega 3 ja 4, HMS §-dega 48 ning 49 tegi Keskkonnaamet 23.07.2025 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded avalikkusele teatavaks keskkonnanaloo andmise korralduse eelnõu.

Arvestades asjaolu, et avalikkusel peab olema HMS § 49 lõike 2 kohaselt võimalus eelnõuga tutvuda vähemalt kaks nädalat, määras Keskkonnaamet eelnõudele ettepanekute ja/või vastuväidete esitamise ajaks kaks nädalat eelnõu avalikustamisest.

HMS § 49 lõikest 1 ja 3 tulenevalt on huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ning ettevõttel õigus määratud tähtaja jooksul esitada menetlust läbiviivale haldusorganile eelnõu või taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid. Keskkonnaamet küsis 22.07.2025 kirjaga nr DM-125020-32 arvamust või vastuväiteid keskkonnanaloo andmise eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

2.5. Keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamine

KeHJS § 3 lõike 1 punkti 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju.

Tuginedes KeHJS § 3 lõike 1 punktile 1, § 6 lõike 2 punktile 2 ja lõikele 4, § 6¹ lõigetele 3 ja 5, § 9 lõikele 1, § 11 lõigetele 2, 2², 2³, 4, 8 ja 8¹, Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 1 lõikele 1 ja § 3 punktile 4, keskkonnaministri 16.08.2017 määrusele nr 31 „Eelhindangu sisu täpsustatud nõuded“.

Keskkonnaamet jättis 19.03.2025 kirjaga nr DM-125020-29 algatamata Orgita IV dolokivikarjääri kaevandamisloa taotlusele keskkonnamõju hindamise (KMH), tuginedes KeHJS § 12 lõike 1¹ punktile 2 ning Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhindang, täpsustatud loetelu“ § 3 punktile 4 ning koostatud KMH eelhindangus esitatud kaalutlustele. Eelhindangu tulemusel selgus, et kavandatava tegevusega eeldatavalt olulist keskkonnamõju ei kaasne ning tekkida võivad keskkonnahäiringud on leevendatavad.

Keskkonnaamet edastas Orgita IV dolokivikarjääri keskkonnaloa taotlusele koostatud keskkonnamõju eelhindangu ja keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuse eelnõule seisukoha küsimiseks 14.02.2025 kirjaga nr DM-125020-28. Märjamaa Vallavolikogu nõustus 18.03.2025 otsusega nr 230 (registreeritud KOTKAS-s 21.03.2025 numbriga DM-125020-31) Orgita IV dolokivikarjääri keskkonnaloa taotlusele Keskkonnaameti koostatud keskkonnamõju eelhindangu järeldustega ja keskkonnamõju hindamise algatamata jätmisega. Keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise teada ilmus ametlikus väljaandes Ametlikud Teadeanded 19.03.2025.

2.5.1. Eelhindangu tulemusena tuleb arvestada järgmiste tingimuste ja keskkonnameetmetega: OÜ-l ORGITA DOLOMIIDITOOTED teostada kaevandamistööde käigus müra mõõtmised. Müra vähendamiseks paigutada töölussõlm (purusti/sõel) lähimate elamumaade piirist ja elamutest kaugemale kui 300 m ning katendivallide taha või mäeeraldise süvendisse.

Müra leviku tõkestamiseks tuleb rajada vähemalt 3-meetrised katendivallid mäeeraldise eluhoonete poolsetesse osadesse. Pärast katendivallide rajamist tuleb keskkonnaloa omanikul kaevandamistööde alustamisel aktiivse kaevandamistegevuse tingimustes teostada lähima vastuvõtja katastriüksusel müra mõõtmised. Ülenormatiivsete väärtuste tuvastamisel võtta kasutusele täiendavad meetmed häiringu leevendamiseks. Mõõtmised peavad olema läbi viidud akrediteeritud mõõtja poolt. Mõõtmistulemused tuleb esitada esimesel võimalusel Keskkonnaametile.

Määrata tööaeg karjääris tööpäevadel kell 8.00-17.00. Töö on keelatud riigipühadel. Eriolukordadel, kus töid on vaja teha kauem ja/või nädalavahetustel, tuleb saada selleks Märjamaa Vallavalitsuselt eraldi kirjalik kooskõlastus. Eriolukorra kooskõlastuse saamisel tuleb sellest teavitada piirinaabreid ning teisi kohalikule omavalitsusele soovist teada andnud isikuid.

Väljaveotedel tuleb vedude teostamise ajal tagada tolmutõrje karjäärisisestel teedel ja karjäärist kaevandatud materjali väljaveoks kasutataval teel. Põuaperioodil töödelda teid kloriidiga leevendamaks tee tolmamist. Karjäärisisesed teed tuleb planeerida selliselt, et need jääksid

eluhoonetest võimalikult kaugele.

Teostada kaevudes põhjaveetaseme mõõtmine enne kaevandamise alustamist kahel korral, kevadel või sügisel kõrgvee perioodil ja suvel kuiva perioodil, et saada fooni andmed kaevude veetasemete sesoonse kõikumise kohta.

Põhjaveetaseme seiret tuleb teostada järgnevatel kinnistutel ainult siis, kui kinnistu omanikud seda soovivad ja kaevu konstruktsioon võimaldab veetaset mõõta: Kaunismäe (katastritunnus 50301:001:0581), Rinksu (katastritunnus 50402:001:0029), Raadiku (katastritunnus 50402:001:0075), Metsatuka (katastritunnus 50402:001:0890), Kesktalu (katastritunnus 50402:001:0061), Jaanuse (katastritunnus 50402:001:0074), Kirsi (katastritunnus 50402:001:0114), Pirni (katastritunnus 50402:001:0116) ja Õuna (katastritunnus 50402:001:0115). Põhjaveetasemete seire tulemuse andmed esitada ühe kuu jooksul Keskkonnaametile ja Märjamaa Vallavalitsusele.

Kui kaevandamise käigus esineb kaebusi vee kättesaadavuse osas kaevudest, tuleb kaevandajal tellida täiendav eksperthinnang, mille raames antakse hinnang, kas kaevude veetaseme muutused on tingitud kaevandamisest. Juhul kui eksperthinnangust selgub, et kaevandamise tõttu kaevus veetase on langenud nii madalale, et vett on raske kätte saada või kaev jääb kuivaks, tuleb loa omanikul tagada eelnevalt nimetatud kinnistu veevarustus. Eksperthinnang tuleb esitada Keskkonnaametile.

Kui pärast normatiivsete väärtuste saavutamist esitatakse kaebus müra/peenosakete suhtes, tuleb keskkonnanaloa omanikul aktiivse kaevandamistegevuse tingimustes teostada müra/peenosakeste mõõtmised. Ülenormatiivsete väärtuste tuvastamisel võtta kasutusele täiendavad meetmed häiringu leevendamiseks.

Loastatud alal on lõhketööd keelatud.

Karjääri täitmisel vältida mujalt pinnase sisse toomist, vältimaks võõrliikide sattumist korrastatavale alale.

II kaitsekategooria liigi harivesiliku (*Triturus cristatus*) asurkonna kahjustamise vältimiseks järgida MTÜ Põhjakonn koostatud eksperthinnangus „Taotletava Orgita IV dolokivikarjääri mõju harivesiliku asurkonnale ja mõju leevendusvõimalused“ (DM-125020-7) esitatud tegevuste ajalist ja ruumilist kava, arvestades järgmisi tingimusi:

- a) Eksperthinnangus toodud joonisel 1 esitatud ühenduskoridorid jäävad kaevandamata ja sealne puistu säilitatakse;
- b) Ajaliselt peab kaevandamine ja korrastamine toimuma nii, et vähemalt esimene korrastatud ala (blokk A) peab olema harivesilikule sobiv ja liigi poolt kasutuses enne (tuvastab kahepaiksete ekspert), kui algab kaevandamise viimane etapp. See tähendab, et Orgita IV karjääri alal peab olema kogu aeg mingi piirkond, mis on liigile sobiv elupaik ja kus on olemas sobivad sigimisveekogud ja puistu (talvitumis- ja toitumisala) ning ühenduskoridorid nende vahel.
- c) Väljaveoteed võivad harivesiliku elupaigaosade vahelisi ühenduskoridore läbida vaid

07.02.2024 saadetud joonisel (Orgita IV dolokivikarjäär. Veoteede asukohad, reg DM-125020-12) näidatud kohtades ja laiuses;

d) Sigimisveekogude rajamisele kaasatakse kahepaiksete ekspert;

e) Korrastamistööde järgselt toimub harivesiliku seire eksperthinnangus kirjeldatud meetodil.

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused keskkonnaloa andmisel

Keskkonnaloa menetlusele kohaldatakse HMS avatud menetluse sätteid ja KeÜS 5. peatükki.

KeÜS § 41 lg 5 alusel annab keskkonnaloa Keskkonnaamet. MaaPS § 48 kohaselt annab kaevandamisloa Keskkonnaamet.

Riigilõiv 500 eurot maavara kaevandamise loa taotluse menetluse eest on tasutud 14.04.2023. Märkusena on välja toodud keskkonnakaitseloa esmataotlus T-KL/1017947, makstud kahes osas 14.04.2023 ja 18.04.2023, kokku 1000 eurot.

KeÜS § 51 lg 1 sätestab, et keskkonnaloa andja võib keskkonnaloa taotleja taotlusel või omal algatusel teha enne keskkonnaloa andmist või selle andmisest keeldumist siduvalt kindlaks asja lõplikul lahendamisel tähtsust omava asjaolu, sealhulgas KeÜS § 52 lg 1 p-des 1–4 või 8–10 sätestatud keskkonnaloa andmisest keeldumise aluse puudumise.

Keskkonnaloa andmisest keeldumise alused on toodud KeÜS § 52 lg-s 1 ja MaaPS §-s 55.

MaaPS § 55 lg 1 p 12 sätestab, et kaevandamisloa andmisest keeldutakse, kui taotletava kaevandamisloa alusel tehtavad tööd võivad oluliselt ebasoodsalt mõjutada kaitstavat loodusobjekti ja seda ebasoodsat mõju ei saa muul viisil vältida kui loa andmisest keeldumisega. Taotluses ja eelhinnangus on käsitletud kaitsealuste objektide teemat ning on leitud, et karjääril puudub ebasoodne mõju neile või on leevendusmeetmete rakendamisel välditav.

MaaPS § 55 lg 3 p 1 sätestab, et kaevandamisloa andmisest keeldutakse, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest kaevandamise või kaevandamisjäätmete käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning OÜ ORGITA DOLOMIIDITOOTED ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmete käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri päring seisuga 18.09.2025).

Loa andja kohustus on selgitada välja kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal selgitatakse välja, kas konkreetse loa taotluse puhul esineb MaaPS § 55 sätestatud loa andmisest keeldumise aluseid. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja. Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minda vastuollu riiklike huvidega. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“.

Antav keskkonnaluba KL-521295 nr annab OÜ-le ORGITA DOLOMIIDITOOTED õiguse Orgita IV dolokivikarjääris maavara kaevandamiseks.

3.1.1 Maavara kaevandamine

Lubatud tegevus

Käesolevaga antakse OÜ-le ORGITA DOLOMIIDITOOTED Orgita IV dolokivikarjääri keskkonnaluba nr KL-521295.

Taotletav Orgita IV dolokivikarjääri mäeeraldis teenindusmaa paikneb Rapla maakonnas Märjamaa vallas Orgita külas asuval Paekarjääri (katastritunnus 50402:001:0940) ja Märjamaa metskond 23 (katastritunnus 50201:001:0756) kinnisasjadel. Paekarjääri kinnisasja riigivara valitseja on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium ning volitatud asutus Maa- ja Ruumiamet. Märjamaa metskond 23 kinnisasja riigivara valitseja on Kliimaministeerium ning volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus.

Mäeeraldis pindala on 8,73 ha ning teenindusmaa pindala 10,34 ha. Mäeeraldis hõlmab osaliselt Orgita-Haimre maardla (registrikaart nr 153) plokkide 12, 13 ja 14, kus paikneb kõrgemargiline ehitusdolokivi, viimistlusdolokivi ja täitedolokivi aktiivne tarbevaru.

Taotletav karjääripiirkond külgneb läänest Orgita-III paekarjääri teenindusmaaga (kaevandaja Gildemann OÜ, keskkonnaluba nr KMIN-027), lõunast Orgita V dolokivikarjääri mäeeraldisega (kaevandaja Limestone factories of Estonia OÜ, keskkonnaluba nr KMIN-108) ning idast Orgita II paekarjääri teenindusmaaga (kaevandaja Limestone OÜ, keskkonnaluba nr KMIN-040).

Taotletava mäeeraldis ja teenindusmaa põhjaosast ligikaudu 0,2 m kaugusele jääb OÜ-le Elektrilevi kuuluv alajaam (Graniidi:(Märjamaa), väline tunnus M1090860) ning elektriõhuliin (RINGUTA:MRJ, väline tunnus K4006829). Taotletav ala ei kattu nende kaitsevöönditega.

Kaevandamise keskmine aastamäär on 19 tuh m³. Arvestusliku varu ammendumisaeg on 29 aastat, millele lisandub üks aasta maa korrastamiseks. Seega taotletakse maavara kaevandamise keskkonnaluba 30 aastaks.

Põhitoodanguks on viimistluskivid, viimistlusplaadid, looduskivid, müürikivid ja plokkivid. Materjal, millest nimetatud tooteid ei ole võimalik valmistada, kasutatakse killustiku tootmiseks.

Maakatastriseaduse § 182 lg 4 sätestab, et katastriüksusele, millele on välja antud maavara kaevandamise luba, määratakse kaevandamisloast tulenev mäetööstusmaa või turbatööstusmaa sihtotstarve.

Nõuded maavara kaevandamisele

Teostada kaevudes põhjaveetaseme mõõtmine enne kaevandamise alustamist kahel korral, kevadel või sügisel kõrgvee perioodil ja suvel kuiva perioodil, et saada fooni andmed kaevude

veetasemete sesoonse kõikumise kohta.

Põhjaveetaseme seiret tuleb teostada järgnevatel kinnistutel: Kaunismäe (katastritunnus 50301:001:0581), Rinksu (katastritunnus 50402:001:0029), Raadiku (katastritunnus 50402:001:0075), Metsatuka (katastritunnus 50402:001:0890), Kesktalu (katastritunnus 50402:001:0061), Jaanuse (katastritunnus 50402:001:0074), Kirsi (katastritunnus 50402:001:0114), Pirni (katastritunnus 50402:001:0116) ja Õuna (katastritunnus 50402:001:0115). Seiret tuleb teostada ainult siis kui kinnistu omanikud seda soovivad ja kaevu konstruktsioon võimaldab veetaset mõõta. Põhjaveetasemete seire tulemuse andmed esitada ühe kuu jooksul Keskkonnaametile ja Märjamaa Vallavalitsusele.

Kui kaevandamise käigus esineb kaebusi vee kättesaadavuse osas kaevudest, tuleb kaevandajal tellida täiendav eksperthinnang, mille raames antakse hinnang, kas kaevude veetaseme muutused on tingitud kaevandamisest. Juhul, eksperthinnangust selgub, et kaevandamise tõttu kaevus veetase on langenud nii madalale, et vett on raske kätte saada või kaev jääb kuivaks, tuleb loa omanikul tagada eelnevalt nimetatud kinnistu veevarustus. Eksperthinnang tuleb esitada Keskkonnaametile.

Müra leviku tõkestamiseks tuleb rajada vähemalt 3-meetrised katendivallid mäeeraldise eluhoonete poolsetesse osadesse. Pärast katendivallide rajamist tuleb keskkonnaloa omanikul kaevandamistööde alustamisel aktiivse kaevandamistegevuse tingimustes teostada lähima vastuvõtja katastriüksusel müra mõõtmised. Ülenormatiivsete väärtuste tuvastamisel võtta kasutusele täiendavad meetmed häiringu leevendamiseks. Mõõtmised peavad olema läbi viidud akrediteeritud mõõtja poolt. Mõõtmistulemused tuleb esitada esimesel võimalusel Keskkonnaametile.

Karjäärisisesed teed tuleb planeerida selliselt, et need jääksid eluhoonetest võimalikult kaugele.

Purustus- ja sorteerimissõlm tohib paikneda vaid mäeeraldise eluhoonetest võimalikult kaugele jäävas osas (karjääri lääneosa, kaugemal kui 300 m ja katendivallide taga/mäeeraldise süvendis).

Kui pärast normatiivsete väärtuste saavutamist esitatakse kaebus müra/peenosaksete suhtes, tuleb keskkonnaloa omanikul aktiivse kaevandamistegevuse tingimustes teostada müra/peenosaksete mõõtmised. Ülenormatiivsete väärtuste tuvastamisel võtta kasutusele täiendavad meetmed häiringu leevendamiseks.

Määrata töö aeg karjääris tööpäevadel (esmaspäevast - reedeni) kell 8.00-17.00. Töö on keelatud riigipühadel. Eriolukordadel, kus töid on vaja teha kauem ja/või nädalavahetustel, tuleb saada selleks Märjamaa Vallavalitsuselt eraldi kirjalik kooskõlastus. Eriolukorra kooskõlastuse saamisel tuleb sellest teavitada piirinaabreid ning teisi kohalikule omavalitsusele soovist teada andnud isikuid.

Karjääri väljaveoteedel tuleb vedude teostamise ajal tagada tolmutõrje karjäärisisestel teedel ja karjäärist kaevandatud materjali väljaveoks kasutataval teel. Põuaperioodil töödelda teid

kloriidiga leevendamaks tee tolmamist.

Loastatud alal on lõhketööd keelatud.

Karjääri täitmisel vältida mujalt pinnase sisse toomist, vältimaks võõrliikide sattumist korrastatavale alale.

II kaitsekategooria liigi harivesiliku (*Triturus cristatus*) asurkonna kahjustamise vältimiseks järgida MTÜ Põhjakonn koostatud eksperthinnangus „Taotletava Orgita IV dolokivikarjääri mõju harivesiliku asurkonnale ja mõju leevendusvõimalused“ (DM- 125020-7) esitatud tegevuste ajalist ja ruumilist kava arvestades järgmisi tingmusi:

- a) Eksperthinnangus toodud joonisel 1 esitatud ühenduskoridorid jäävad kaevandamata ja sealne puistu säilitatakse;
- b) Ajaliselt peab kaevandamine ja korrastamine toimuma nii, et vähemalt esimene korrastatud ala (blokk A) peab olema harivesilikule sobiv ja liigi poolt kasutuses enne (tuvastab kahepaiksete ekspert), kui algab kaevandamise viimane etapp. See tähendab, et Orgita IV karjääri alal peab olema kogu aeg mingi piirkond, mis on liigile sobiv elupaik ja kus on olemas sobivad sigimisveekogud ja puistu (talvitumis- ja toitumisala) ning ühenduskoridorid nende vahel.
- c) Väljaveoteed võivad harivesiliku elupaigaosade vahelisi ühenduskoridore läbida vaid 07.02.2024 saadetud joonisel (Orgita IV dolokivikarjäär. Veoteede asukohad, reg DM- 125020-12) näidatud kohtades ja laiuses;
- d) Sigimisveekogude rajamisele kaasatakse kahepaiksete ekspert;
- e) Korrastamistööde järgselt toimub harivesiliku seire eksperthinnangus kirjeldatud meetodil.

Kaevandamise lõpetamisel on karjäärialala kujundatav maismaaks ja väikeveekogudeks arvestades II kategooria kaitsealuse liigiga *Triturus cristatus* (harivesilik). Karjääri eksploateerimisel tuleb järgida maavarade kaevandamise ohutuse ja keskkonnameetmeid nõudeid. Karjäärialalt eemaldatud kattekihti saab kasutada alade korrastamiseks tehnoloogiliselt esimesel võimalusel. Mäeeraldise teenindusmaa korrastamisel tuleb arvestada keskkonnaministri 07.04.2017. a määrusega nr 12. Kaevandamisega rikutud maapinna reljeef ja taimestik korrastatakse vastavalt kaevandatud maa korrastamise projektile enne kaevandamisloa kehtivuse lõppemist.

3.1.2. Vee erikasutus

Lubatav tegevus

Kuna dolokivikarjäärist vett välja ei juhita veekogusse, siis veekogudele kaevandamise mõju puudub. Tulenevalt Orgita IV dolokivikarjääri eritingimustest ja keskkonnameetmetest hõlmab keskkonnaluba vee seiret, võimaliku veeprobleemide ennetamist ja kaitsealuse liigi säilitamiseks sobivate sigimisveekogude rajamist.

3.1.3. Saasteainete viimine paiksest heiteallikast välisõhku

Orgita IV dolokivikarjääris ei kaasne kaevandamisel ega laadimisel looduslikel tingimustel märkimisväärset tahkete osakeste emissiooni, kuna eralduvad osakesed langevad kiiresti maha masinate töötsoonis. Taotluse koostamisel on heite hindamisel kasutatud EMEP/EEA 2019 saasteainete heite juhendi metoodikat, arvestades tootmistehnoloogiat ja tootmismahtu. Heide tekib kobestikonksu/kopa kasutamisel, materjali laadimisel, transportimisel ning töötlemisel (purustamine ja sõelumine), kus hinnanguline aastane tahkete osakeste heitkogus ulatub kuni 606,4 kg. Diislikütuse põletamisega kaasnev saaste kajastub samuti taotluses, kuid kavandatud tegevuse puhul ei ületata õhusaaste künniskoguseid ning seetõttu õhusaasteluba ei nõuta. Karjäärialal puuduvad põletusseadmed, mis vajaksid registreeringut. Tolmu levik on ilmastikust sõltuv ning seda piiravad puistangud ja metsavööndid. Häiringute vähendamiseks rakendatakse karjäärisiseste teede niisutamist, transpordikiiruse piiramist ning vajadusel tee töötlemist kloriidiga. Käitaja kohustub rakendama kõiki mõjuleevendusmeetmeid. Väljaspool teenindusmaad kulgevate teede seisukorra ja tolmu vähendamise eest vastutab tee omanik.

3.1.4. Valgus, soojus, kiirgus ja lõhn

Valgus-, soojus-, kiirgus- ega lõhnareostust tegevusega ümbruskonnale eeldatavalt ei kaasne.

3.1.5. Vibratsioon/müra

Lähtuvalt töötervishoidu käsitlevatest õigusaktidest on karjääris töötavale tehnikale kehtestatud vibratsiooni piirnormid juba valmistajatehases. Karjääris ei planeerita lõhketöid ja mäeeraldisel kasutada plaanitavate mäemasinate töötamisel ei teki vibratsiooni, mis võiks avaldada negatiivset mõju ümbritsevale keskkonnale.

Orgita IV dolokivikarjääri tegevusega kaasnev müra on seotud kasutatava tehnikaga, tööprotsessidega ning ümbruskonna keskkonnatingimustega. Müraallikateks on eeskätt ekskavaatorid, kopplaadurid, buldooserid, veokid ning puurimiseadmed, mille müratase jääb vahemikku 80–90 dB. Müra hajub allikast eemaldudes ning avamaal väheneb müratase 100 meetri kaugusel 32 dB võrra. Müra leviku piiramiseks rakendatakse meetmeid, sealhulgas tööseadmete paigutamine eluhoonetest kaugemale, tööpiirkonna planeerimine ning katendivallide rajamine. Müra kontrollimiseks nähakse keskkonnaloa tingimustes ette aktiivse kaevandamistegevuse käigus müra mõõtmised ja häiringute leevendamise meetmete rakendamine ülenormatiivsete väärtuste ilmnemisel.

3.1.6 Jäätmete käitlemine

Kattepinnase ladustamise ala (B-kategooria jäätmeoidla) likvideeritakse korrastamistööde käigus kui puistangutesse ladustatud materjal kasutatakse karjääri põhja ja nõlvade katmiseks. Juhul kui tekib vajadus, saab osaliselt katendit mida korrastamistöödel ei vajata, vastavalt maapõueseadusele võõrandada. Kattepinnase puistangute põhjad silutakse ja korrastatakse koos ülejäänud alaga.

Ettevõtte on koos keskkonnaloa taotlusega esitanud Orgita IV dolokivikarjääri kaevandamisjäätmekava. Loa andja kinnitab nõuetele vastava kaevandamisjäätmekava 04.08.2025.

3.1.7 Looduskaitse

Lähim veekogu (Konnaveski jõgi, EELIS kood VEE1108000) asub karjäärast põhja suunas ca 1,7 km kaugusel.

Taotletav Orgita IV dolokivikarjääri mäeeraldis ning mäeeraldise teenindusmaa kattub ~8,34 ha ulatuses II kategooria kaitsealuse liigi harivesiliku (*Triturus cristatus*) elupaigaga (EELIS kood: KLO9118075). Liigi seisund Eesti punase nimestiku alusel on ohualdis. Harivesilik on Euroopa Liidu loodusdirektiivi II ja IV lisa rangelt kaitstav liik ning tema seisund loodusdirektiivi alusel on ebasoodne. Seisuga 10.12.2024 on Eesti looduse infosüsteemis (EELIS) 848 liigi leiukohta (sh 4 punktobjekti), millest 428 (50,47%) on kaitstaval alal. Harivesiliku elupaigaga kattuvad ka olemasolevad Orgita paekarjäär, Orgita II paekarjäär, Orgita-III paekarjäär ja Orgita V dolokivikarjäär. Kaevandamine on antud piirkonnas toimunud ca 20 aastat ning harivesiliku kaitsmisel rakendub mäeeraldisel isendi kaitse. Keskkonnaameti 20.07.2022. a kirja nr 12-1/22/13560-2 kohaselt ei ole kaevandamine harivesiliku elupaigaga kattuv alal välistatud ning kaevandamine plokkide 12, 13 ja 14 alal on võimalik vastavalt seatud tingimustele. Taotletava Orgita IV dolokivikarjääri ja kaitsealuse liigi elupaiga koostoimimise kohta on koostatud ekspertarvamus „Orgita IV dolokivikarjääri mõju harivesiliku asurkonnale ja mõju leevendusvõimalused“ (MTÜ Põhjakonn).

Orgita IV dolokivikarjääri alal on praegu mets, mis kohati on juba raiutud. Sealsed metsa kasvukohatüübid on kastikuloo ja sinilille, mis mõlemad viitavad kuivale metsale. Konkreetse karjääri alal harivesilikule sobivad sigimisveekogud praegu puuduvad, kuid liik võib seal elada väljaspool sigimisperioodi ja talvituda.

Keskkonnaamet toob välja, et Orgita IV karjäärast 5 km raadiuses paikneb I kaitsekategooria liigi must-toonekure (*Ciconia nigra*) elupaik (KLO9128722) ja ca 10 km kaugusel sama liigi elupaik KLO9128724. Must toonekurg on EL linnudirektiivi I lisa liik ja Eesti Punases nimestikus hinnatud kriitilises seisundis olevaks. Seisuga 10.12.2024 on EELISes 178 liigi leiukohta. Elupaikadest 72,5 % on kaitstaval alal. Tulevikus harivesilikule kujundatavad veekogud peaks kujunema ka must-toonekurele sobivateks toitumisveekogudeks.

Orgita IV dolokivikarjääri kahe lahustüki vahelisel alal olemasolevas karjääris on madala uniloo (*Sisymbrium supinum*) leiukoht KLO9300522. Eesti punase nimestiku alusel on madala uniloo seisund ohulähedane, liik kuulub EL loodusdirektiivi II ja IV lisasse, kus on hinnatud soodsas seisus olevaks. Seisuga 10.12.2024 on Eesti looduse infosüsteemis (EELIS). Liik kasvab sageli erinevates karjäärides ja on üsna tõenäoline, et aja jooksul levib madal unilook ka uude Orgita IV karjääri.

Karjääri kagupiirist ca 300 m kaugusel on II kaitsekategooria liigi kärbesõie (*Ophrys insectifera*) leiukoht (EELIS kood KLO9305716) ja III kategooria liigi hariliku käoraamatu (*Gymnadenia conopsea*) leiukoht (KLO9306401). Kärbesõie seisund on Eesti punase nimestiku alusel ohulähedane, harilik käoraamat on aga soodsas seisundis. Seisuga 10.12.2024 on Eesti looduse infosüsteemis (EELIS) 1078 kärbesõie leiukohta (sh 251 punktobjekti), millest 758 (70,3%) on kaitstaval alal, ja 2202 hariliku käoraamatu leiukohta (sh 1625 punktobjekti), millest 1321 (60%) on kaitstaval alal. Mõlema liigi leiukoha viimane vaatlus EELIS andmetel on

aastast 1987, kuid 2024. a inventeeriti kaitsealuste taimeliikide vananenud andmetega leiukohti ja selle raames kontrolliti ka konkreetset kärbesõie leiukohta. 2024. a kärbesõit seal ei tuvastatud, sest elupaik on võsastunud ja seetõttu liigile sobimatu (andmed edastatakse varsti EELISesse). Sarnase elupaiganõudlusega on ka harilik käoraamat ning võib eeldada, et samasuguses teeäärses võsas olevas leiukohas ei pruugi ka käoraamatut enam olla. Kuna mõlema liigi leiukoha ja Orgita IV karjääriala vahele jääb teetamm ning õueala, siis ei ole karjääril olulist mõju nende kasvukohtade veerežiimile. 2024. a inventuuri raames leiti harilikku käoraamatut karjäärist ca 860 m lõunas, millele on karjääri mõju veelgi väiksem.

Natura 2000 võrgustiku alasid, kultuurimälestisi ja muinsuskaitsealisi objekte taotletava Orgita IV dolokivikarjääri piires ei paikne.

3.2. Täiendavad kaalutlused keskkonnaloa andmisel

Vastavalt MaaPS § 55 lg 2 p 11 keeldutakse keskkonnaloa andmisest, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus keskkonnaloa andmisega. Vastavalt MaaPS § 49 lg 6 saadab keskkonnaloa andja kaevandamise keskkonnaloa taotluse arvamuse saamiseks kavandatava kaevandamiskoha kohaliku omavalitsuse üksusele, kes esitab oma arvamuse kirjalikult kahe kuu jooksul taotluse saamisest arvates. Teavitus taotluse esitamistest ja taotlus arvamuse andmiseks on saadetud Märjamaa Vallavalitsusele 29.02.2024 kirjaga nr DM-125020-15.

Märjamaa Vallavalitsus on oma 29.04.2024 otsusega nr 167 nõustunud keskkonnaloa andmisega tingimuslikult. Seega ei esine MaaPS § 55 lg 2 p 11 kohast keeldumise alust.

Keskkonnaloa taotlusele koostatud keskkonnamõju eelhindangu ja keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuse eelnõule seisukoha küsimiseks saadeti Märjamaa Vallavolikogule 14.02.2025 kirjaga nr DM-125020-28. Vallavolikogu nõustus Orgita IV dolokivikarjääri keskkonnaloa taotlusele Keskkonnaameti koostatud keskkonnamõju eelhindangu järeldustega ja keskkonnamõju hindamise algatamata jätmisega.

Vastavalt MaaPS § 50 lg 6 tuleb taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava, kui kaevandamise käigus tekib kaevandamisjäätmeid, mida ladustatakse mäeeraldisel teenindusmaal, mis ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 35² tähenduses. MaaPS § 50 lg 3 kohaselt peab taotluse seletuskiri sisaldama andmeid kaevandamise käigus tekkivate kaevandamisjäätmekohade kohta.

Taotluse seletuskirja kohaselt võib Orgita IV dolokivikarjääris kaevandamisel kaevandamisjäätmekohade käsitleda mäeeraldiselt eemaldatavat ja teenindusmaal ladustatavat katendit. Karjääris tekkivad jäätmed ladustatakse mäeeraldisel teenindusmaal ning kasutatakse karjääri korrastamisel või turustatakse Keskkonnaameti loal. Vastavalt jäätmeseadusele on katendi ja sõelmete ajutised puistangud käsitletavat B-kategooria jäätmeoidlana. Täpsemalt on kaevandamisjäätmekohade tekkimist ja kasutamist käsitletud taotlusele lisatud kaevandamisjäätmekavas.

MaaPS § 55 lg 2 p 10 keeldutakse keskkonnaloa andmisest, kui keskkonnaloa alusel tehtavad tööd on vastuolus riigi huviga. Kaevandamine Orgita IV dolokivikarjääri mäeeraldisel ei ole

vastuolus riigi huviga.

Vastavalt MaaPS § 55 lg 2 p 12 keeldutakse keskkonnaloa andmisest, kui taotletava keskkonnaloa alusel tehtavad tööd võivad oluliselt ebasoodsalt mõjutada kaitstavat loodusobjekti ja seda ebasoodsat mõju ei saa muul viisil vältida kui loa andmisest keeldumisega. Eelhindamise tulemusena järeldas Keskkonnaamet, et kavandataval tegevusel puudub oluline keskkonnamõju.

3.3. Kõrvaltingimuste seadmine

Keskkonnaloale määratud kõrvaltingimused on välja toodud punktis 3.1.1.

Lisaks kantakse keskkonnaloale kohaliku omavalitsuse tingimused:

1. OÜ-1 ORGITA DOLOMIIDITOOTED teostada kaevandamistööde käigus müra mõõtmised. Müra vähendamiseks paigutada töötlussõlm (purusti/sõel) lähimate elamumaade piirist ja elamutest kaugemale kui 300 m ning katendivallide taha või mäeeraldise süvendisse.
2. Määrata töö aeg karjääris tööpäevadel kell 8.00-17.00. Eriolukordadel, kus töid on vaja teha kauem ja/või nädalavahetustel, tuleb saada selleks Märjamaa Vallavalitsuselt eraldi kirjalik kooskõlastus.
3. Karjääri väljaveotedel tuleb vedude teostamise ajal tagada tolmutõrje karjäärisisestel teedel ja karjäärist kaevandatud materjali väljaveoks kasutataval teel.

3.4. Avalikustamise käigus esitatud ettepanekute ja vastuväidete kaalumine

Loa taotluse avalikustamise käigus esitasid eraisikud 31.03.2024 ja 02.04.2024 järgmised ettepanekud:

- Palume määrata asja avalikule arutelule (KeÜS § 48¹ lg 1).
- Huvitatud isikud ei nõustu taotluses esitatud üldsõnaliste kinnitustega ning leiame, et kavandatava 30 aastase kaevetegevusega kaasneb nii vahetu, kui kaudne mõju nii keskkonnale, inimese tervisele ja heaolule, kui ka varale. Arvestades varasemalt aastaid kestnud häiringuid, millele pole karjääri külgnevatel aladel elavad leibkonnad leevendust saanud, tuleks enne loa andmise otsustust viia läbi keskkonnamõjude hindamine (riigi poolne, erapooletu).
- Kui Keskkonnaamet otsustab siiski loa anda, tuleks kehtestada järjepidev seire antud kaevandamistegevusele - põhjavee taseme ja kvaliteedi kontroll, müra ja välisõhu kontroll (KeÜS § 3 lg 2; § 11 lg 2).
- Kõik alla kirjutanud huvitatud isikud soovivad infot taotluse edasisest menetlusest (KeÜS § 46 lg 2, § 47 lg 5).

Tulenevalt kohaliku kogukonna soovidest (31.03.2024 ja 02.04.2024 kiri registreeritud KOTKAS-es 01.04.2024 ja 02.04.2024 numbritega DM-125020- 16 ja DM-125020-17) toimus avalik arutelu seoses Orgita IV dolokivikarjääri keskkonnaloa menetlusega Microsoft Teams-i keskkonnas esmaspäeval 29.04.2024.

OÜ ORGITA DOLOMIIDITOOTED andis 25.04.2024 vastuskirjas (registreeritud KOTKAS-s 25.04.2024 nr DM-125020-20 avalikustamise käigus esitatud ettepanekutele ja vastuväidetele omapoolsed selgitused:

1. Mõju põhjaveele. Huvitatud isikud väidavad, et põhjavee taseme langus on seotud karjääri tegevusega. Oleme karjääris töötanud ligi 30 aastat. Kuivadel suvedel ei jätku ka meie suurkaevus vett. Vee puudust ei ole märganud aga kevadel ja sügisel, kui ilmaolud teised.
2. Vibratsioon ja võnked. Meie tehnoloogia on kivi murdmine ja piikamine, kuna kaevandame ehituskivi. Selle tehnoloogiaga on maa võnked välistatud.
3. Mõra mõju elanikkonnale. Karjäär töötab tavalisel tööajal kella 8.-17. –ni.
4. Mõju välisõhule. Meie seadmetel on peal niisutussüsteem, mis vähendab tolmu teket tootmisprotsessis. Ligi 30 aasta jooksul, kui oleme karjääris tegutsenud, ei ole me karjäärist väljaviivat teed kunagi niisutanud. Selleks pole olnud vajadust. Samuti ei ole meieni jõudnud signaale selle vajaduse kohta. Olen OÜ ORGITA DOLOMIIDITOOTED esindaja ja saan rääkida ainult enda eest, mitte teiste karjääride tegevuse kohta.

Kokkulepete kaudu täpsustuvad KOVi seatud tingimused järgnevalt:

- OÜ-l ORGITA DOLOMIIDITOOTED teostada kaevandamistööde käigus müra mõõtmised. Müra vähendamiseks paigutada töötlussõlm (purusti/sõel) lähimate elamumaade piirist ja elamutest kaugemale kui 300 m ning katendivallide taha või mäeeraldise süvendisse.
- Määrata tööaeg karjääris tööpäeval (esmaspäevast - reedeni) kell 8.00-17.00. Töö on keelatud riigipühadel. Eriolukordadel, kus töid on vaja teha kauem ja/või nädalavahetustel, tuleb saada selleks Märjamaa Vallavalitsuselt eraldi kirjalik kooskõlastus. Eriolukorra kooskõlastuse saamisel tuleb sellest teavitada piirinaabreid ning teisi kohalikule omavalitsusele soovist teada andnud isikuid.
- Väljaveoteedel tuleb vedude teostamise ajal tagada tolmutõrje karjäärisisestel teedel ja karjäärist kaevandatud materjali väljaveoks kasutataval teel. Põuaperioodil töödelda teid kloriidiga leevendamaks tee tolmamist.

Loa ja korralduse eelnõu avalikustamisel esitatud ettepanekud ja väited:

Märjamaa Vallavalitsus teavitas 01.08.2025 e-kirjaga, et on dokumendid kätte saanud ning ei ole lisaettepanekuid keskkonnanaloo nr KL-521295 eelnõu kohta. Märjamaa Vallavolikogu 23. aprilli 2024 otsuses nr 167 esitatud tingimustega on eelnõus arvestatud.

Maa- ja Ruumiamet juhtis 05.08.2025 kirjaga nr 7-1/25/11329-2 tähelepanu asjaolule, et loa taotleja ärinimi on OÜ ORGITA DOLOMIIDITOOTED ning, et taotletav Orgita IV dolokivikarjäär asub Paekarjääri (katastritunnus 50402:001:0940) ja Märjamaa metskond 23 (katastritunnus 50201:001:0756) katastriüksustel. Muud märkused eelnõude osas puuduvad.

Keskkonnaamet viis keskkonnanaloo andmise eelnõusse vastavad parandused sisse.

Huvitatud isikuna esita keskkonnanaloo eelnõule arvamuse eraisik B.T. (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis 14.08.2025 numbriga DM-125020-36). Eelnimetatud eelnõu kätte saadud 05.08.2025, mistõttu arvamuse esitamine on tähtaegne. Erasisik ei ole nõus, et eriolukorras võib kaevandada kohaliku omavalitsuse nõusolekul ka väljaspool loas määratud tööaega.

Keskkonnaamet vastas eraisikule 02.09.2025 kirjaga nr DM-125020-38.

Kontrollimisel ilmnes, et adressaadile, Riigimetsa Majandamise Keskus, ei ole keskkonnaloa andmise eelnõu välja läinud. Seega palus Keskkonnaamet 04.09.2025 kirjaga nr DM-125020-37 esitada Rapla maakonnas Märjamaa vallas Orgita külas riigiomandis oleva katastriüksuse, Märjamaa metskond 23 (karjääri territoorium), kinnisasja riigivara valitseja volitatud asutuse arvamuse esimesel võimalusel, kuid hiljemalt 18.09.2025.

Riigimetsa Majandamise Keskus tähtaegselt ei vastanud ega pikendanud vastamise tähtaega, seega loeb Keskkonnaamet, et Riigimetsa Majandamise Keskus on esitatud eelnõuga nõus.

3.5. Otsekohalduvad nõuded

Keskkonnaloaga kaasnevad käitajal õigusaktidest tulenevad õigused ja kohustused. Ettevõtte peab järgima AÕKS, JäätS, VeeS, MaaPS ja nende alamaktides kajastatud nõudeid ning kohustusi. Keskkonnaamet on seisukohal, et õigusaktidest tulenevaid otsekohalduvaid nõudeid ei ole otstarbekas kanda keskkonnaloale. Olulisemad keskkonnavalused kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel rubriigis „Keskkonnakaitseloa omaja meelepea“. Kohustused on leitavad Keskkonnaameti kodulehe aadressilt:

<https://www.keskkonnaamet.ee/keskkonnakasutus-kiirus/keskkonnakaitseluba/loa-omaja-meelespea>

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Siret Punnisk

juhataja

maapõuebüroo

Lisad:

1. Keskkonnaluba
2. Mäeeraldise plaan
3. Geoloogilised läbilõiked
4. Korrastatud maa plaan
5. Kinnitatud jäätmekava

Teadmiseks: Maa- ja Ruumiamet, Märjamaa Vallavalitsus, Riigimetsa Majandamise Keskus, Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet

Moonika Aunpuu
vanemspetsialist
maapõuebüroo